

NAS GLAS

*Uredništvo
Republična gimnazija*

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Pragmatika.

Pod gorenjim naslovom je bil priobčil ljubljanski dnevnik »Slovenec« v 216. številki in nadaljnjih vrsto člankov, ki jih je napisal g. Stanko Majcen. Ker so članki g. Majcena dober komentar k nekaterim določbam našega novega zakona o civilnih državnih nameščencih, ustrezemo gotovo vsem našim čitateljem, ako ponatisnemo članke.

I.

Naše zakonodajstvo je do danes napredovalo tako daleč, da vpričo »zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih«, novi uradniški službeni pragmatiki, vsaj lahko rečemo: To je zakon. Dolej se je o našem normativnem delu bralo le v inozemskih humorističnih listih. Tedaj pragmatika je vsaj zakon. Vse ima, kar zakonu treba. Celo 252 členov. Uradniki je vzlic temu niso sprejeli prijazno. Krive so hibe, ki jih kaže ta zakon navzven in navznoter, kriv je duh, ki veje iz njegovih vrst in ki se mu pozna, da uradnika ne ume in ne ceni.

Nova pragmatika ni prvi udarec po državnem uradništvu izza prevrata. Najprej je izginila pasivna volivna pravica. Potem se je odlašalo zboljšanje plač. Bili so trenutki, ko bi se bili prejemi dvigniti morali, če naj bi bil socialni red ostal vsaj količkaj pravičen. Potem je planila na uradnike kedaj ta, kedaj ona vladna stranka, da bi ji bili na uslu-

go. Uradnik, v strah in skrb pognan za vsakdanji kruh, omalovaževan in zanemarjen, se je prevesil... in kar danes štejejo med državne akterje, je ali revež posesanec, ki mu beda reže kruh, pa tudi vdihuje svojo bolno dušo, ali prebrisani kupljenec, ki z moralnim inštinktom kupljenca zastruplja še druge, ali blede raztrganec, fanatik, ki kliče žveplo iz neba, prorokuje potres in je prepričan, da bo v desetih letih »itak vsega konec«.

Da se v takim miljeju v nov odločujoč zakon vpre tisoč oči namesto sto, ko prihaja na svetlo, je umljivo. Umljivo je tudi, da so takemu zakonu malenkostne hibe odpuščene vnaprej, samo da ne nosi krinke in da krivih lic ne govori, o čemur bi mu bilo govoriti odkrito in dobro.

Pregrešil bi se zoper lastno vest, če bi med malenkostne hibe štel tudi novi plačni sistem. Poglavje IV. deli pragmatične, se pravi stalne prejemke na osnovno in položajno plačo, stanarino in doklado za otroka ter v čl. 46 izraža upanje, da se bo k tem pristojbinam, samim na sebi kakopada nezadostnim — saj so manjše od sedanjih — dobil še kak pribitek v obliki draginjskih doklad. Po takim najakutnejšem poglavju, poglavje o prejemkih, do danes še ni zaključeno, v rokah smo ministrskega sveta in zoper lastno vest bi se pregrešil, kakor sem rekel, če bi ta nedostatek štel med malenkostne hibe nove pragmatike. Poglavje o prejemkih nas je razočaralo vse, ker smo se

vsi sveto nadejali vsaj takega plačnega sestava, ki bi se, če že ne po načinu, pa vsaj po efektu razlikoval od prislužkov ročnega delavstva.

Bolj med majhne nedostatke sodi že površna tekstacija, ki določbe ponavlja, posledičnih misli ne stavi za vzročnimi, temveč pred nje, in pušča mesta neizdelana. Če z uradnikovimi očmi gledaš, ne moreš pragmatike razdeliti bolje, kakor če ločiš uradnikove pravice od njegovih dolžnosti. Prejuridično? Pa ali ni uradnik, in najsi je zaklet mrzec jurista, vsaj kot stranka v pogodbi z državo — oseba v pravem pomenu besede, juridična osebnost? Te stare logike ni bilo treba sramovati se. Dokazal pa bom, da so avtorji tega zakona pridno prebirali stare vi-re, črpali iz njih in da se tedaj niso stidili. Manjkalo jim je res juridičnega mišljenja.

Nejasnih mest je obilica. Ker ni motivnega poročila — stenografski zapisnik skupščine zaznamuje le ostre debate o politično prominentnih točkah, kakor so zadnji odstavek čl. 4, čl. 224 i. dr. — zmeda ne bo majhna in samo dopisovanje med avtentičnim tolmačem in izvrševalcem zakona bo požrlo kile papirja. Čl. 170 slove: »Za sodnike in za druge civilne državne uslužbenke, ki se podrejajo s posebnimi zakoni disciplinski oblasti drugih organov, ne velja disciplinsko postopanje tega zakona, če ni s specialnim zakonom predpisano posebno postopanje«. Branje je lepo, ker je prevod dober. Le kaj po-

Zakon

o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih.

Člen 33.

Položajne plače v poedinih kategorijah so te-le:

V I. kategoriji:

1. skupina	48.000
2. »	42.000
3. »	36.000
4. »	12.000
5. »	9.600
6. »	7.200
7. »	5.400
8. »	4.200
9. »	3.000

V II. kategoriji:

1. skupina	6.600
2. »	4.800
3. »	3.600
4. »	2.640
5. »	1.920

V III. kategoriji:

1. skupina	4.200
2. »	3.000
3. »	2.400
4. »	1.680

Člen 34.

Položajne plače zvančnikov in služiteljev so te-le:

zvančnikov		služiteljev	
1. skupina	1.920	1. skupina	1.200
2. »	1.440	2. »	720
3. »	960		

Člen 35.

Redna stanarina uradnikov prvih treh skupien I. kategorije je 3.600. Ostalim uradnikom se odreja redna stanarina po tej-le razpredelnici:

	I. kat.	II. kat.	III. kat.
v prvih 6 služb. letih po	1.800	1.200	1.020
v nadaljnjih 9 službenih letih po	2.100	1.500	1.200
za ostali čas po	2.700	1.800	1.500

Člen 36.

Redna stanarina zvančnikov in služiteljev se odreja po tej-le razpredelnici:

	zvančnikov	služiteljev
v prvih 15 služb. letih po	1.020	900
za ostali čas po	1.200	1.020

Člen 37.

Ministrski svet zvišuje sporazumno s finančnim odborom narodne skupščine za kraje, kjer so cene stanovanj stalno izredno visoke, redno stanarino. Glede te zvišane stanarine se dele taki kraji na tri razrede. V prvem razredu se zvišuje redna stanarina za 30%, v drugem za 20%, v tretjem za 10%.

Člen 38.

Državni uslužbeni, neozenjeni in vdovci ali po pristojni poti ločeni, ki nimajo otrok v svojem zakonitem skrbstvu ali ki ne žive v skupnem gospodinjstvu z drugimi osebami, proti katerim imajo zakonito dolžnost vzdrževanja, imajo pravico samo do 75% redne ali zvišane stanarine.

To velja tudi za državne uslužbenke, neomžene in vdove ali po pristojni poti ločene, ob istih pogojih.

Če sta mož in žena državna uslužbenca v istem kraju, jima pripada skupaj samo ena stanarina, in sicer večja.

Člen 39.

Kdor ima stanovanje od državnega ali samoupravnega telesa, ima pravico do stanarine samo v toliko, kolikor preseza stanarina, ki bi mu drugače pripadala, vrednost stanovanja, ustanovljeno po krajevnih razmerah.

Člen 40.

Za stroke ali krajine, kjer se opravlja služba s stalno zvišano pozornostjo ali posebnim naporom ali z izvestno nevarnostjo za življenje ali zdravje državnih uslužbencev, ali za stroke, ki se po svojem značaju posebno odlikujejo, prav tako pa tudi za poedine službene položaje ne glede na značaj stroke, ki se nekoliko dvigajo nad skupino, v katero spadajo, pa vendarle ne morejo biti uvrščene v višjo skupino, odredi ministrski svet sporazumno s finančnim odborom narodne

meni, ko »drugih civilnih državnih uslužben-
cev, ki se podreajo s posebnimi zakoni disciplinski oblasti drugih organov«, danes ni, da bi imeli povrh še »s specialnim zakonom predpisano posebno postopanje?« Nemara bosta čas in praksa osvetlila smisel teh in podobnih stavkov in pokazala, da Homer vendarle ni spal, ko jih je sklepal.

II.

Uradniška službena pragmatika je zbirka načel, zbirka pravcev, ne le kako naj se trenutno uredi pogodbeno razmerje poedinega uradnika, temveč tudi kako naj se zajamči zdrav nadaljnji razvoj uradništva kot korpusa. Sloj, zajet, ločen od drugih in tako strogo reglementiran, kakor so uradniki, živi in se more razvijati le po neklih notranjih zakonih, če naj ne razpade. Če mu teh notranjih pogojev ne ustvariš, si ga morebiti za hip potegnij iz bede, z enostavil ga, kakor je bil prej mnogolik, utrdil njegove odnose do delodajalca, ki prej niso imeli podobne — vse le za hip: nisi pa ustvaril jamstev za nadaljnji organski razvoj korpusa, za zdravo rast njegovo, za vnanjo in notranjo okrepitev.

Ti — malo da ne rečem biološki — zakoni so znani, odkar so znane pragmatike. Če navedem le dva, tri, s tem snovi še nisem izčrpal.

Država v svojih službah zaposluje ljudi, ki obsegajo po priliki vse stopnje splošne in formalne izobrazbe, od fakultete z vsemi izpiti in strokovno preizkušnjo (čl. 6), pa do one »najpotrebnejše pismenosti«, ki se čl. 10 zdi neogibna za služiteljsko službo. Na srečo nova pragmatika ne pozna več činovnih naslovov, službenih in častnih, ne več dvornih in vladnih in drugih svetnikov, ravnateljev, pristavov in drugih komičnih ljudi, oficialov, oficiantov in podoficijantov. Stopnje izobrazbe pa so ostale, ker ostati morajo. Ne zahteva jih osebno častihlepje, delo samo jih zahteva. Kategorije dela so to, kakor jih pravilno nazivlje čl. 6. Naštete so tri. Za I. uradniško kategorijo se zahteva popolna fakultetna izobrazba s predpisanimi izpiti ali višjo strokovno šolo; če imaš srednješolsko izobrazbo z zrelostnim izpitom ali srednjo strokovno šolo, si v II. kategoriji. V III. kategoriji si, če si dovršil štiri razrede srednje šole ali nižji strokovni zavod. Da je prestop iz kategorije v kategorijo mogoč (čl. 65), je popolnoma v redu. Da se ta prestop olajša (čl. 76) ali dovoli celo brezpogojno, če usposobljenih uradnikov ni (čl. 61), tudi ni napak. Zdaj pa pride vrsta določb, po obsegu večjih kot temeljne, ki si sicer nadevujejo obleko izjem, a so v bistvu pravilo, tako da se zdi, kot

da je poleg glavnega sestava postavljen še drugi in da oba hkratu veljata.

Najprej se v poglavju IX. sankcionira trenutni položaj v Srbiji, ki ga najtočneje označim, če rečem, da je v Srbiji to, kar pri nas okrajni glavvar ali vodja okrajnega glavvarstva, tedaj uradnik s fakulteto, izpiti in strokovno preizkušnjo, lahko mož s štirirazredno ljudsko šolo. (Toliko se je že o tem pisalo, da se zdi kakor neverjetno. A sam korespondiram s takim uradnikom in sva dobra prijatelja.) Čl. 230 in 245 skrbita, da se ljudem ne zgodi krivica, ki so »po ujedinenju zaradi olajšave organizacije državne uprave vstopili v državno službo«, a ki se jim gotovo nikoli sanjalo ni, da bodo za to dobro delo nagrajeni s popolno izenačbo z usposobljenimi tovariši. Polražaj je bil tik pred uveljavljenjem pragmatike že neprenosen, pa ne ker je trpel ugled vsega uradništva, ki ga ni, in če bi bil, bi se zdaj nihče zmenil ne bi, ampak zaradi ljudstva, ki je tolikanj slabo državno upravo moralo gledati, živeti z njo in se zavedati, da bo z vsakim dnem slabše in neznosnejše. Zaradi stvari, zaradi zemlje, prilik, ljudi, je bila taka uprava greh, zanižnost in grdobija pred Bogom in pred ljudmi. Načeljali smo se, da bo pragmatika dala tem vsekakor koristnim pomočnikom pri strokovnem delu, kar jim gre, usposobljene uradnike pa omislila s tolikimi prejemki, da bodo mogli iti, kjer jih najbolj treba, in ne bodo prisiljeni čepeti doma, kjer jih zdaj pomagajo vzdrževati žene, oče, tast, stric, teta, otrok za otrokom. Osamosvojiti usposobljenega poklicnega uradnika in nuditi mu kar najlažjo priliko, da gre, kamor ga veter nese, po državi — to je bila naloga pragmatike iz leta 1923! Če že mora biti častnik Srb — pred kroglijami bom častniki vsi — ali bi ne mogli biti v krajih, kjer jih ni in jih tudi tako kmalu ne bo, vodilni civilni uradniki usposobljeni prečanje? Kakopa, potem bi bilo treba usposobljene, od konca poklicne činovnike od vseh drugih odraziti, tako od »zasilnih« kakor od »zaslužnih«, ki bo o njih še beseda, treba bi jih bilo plačati na račun le-teh po delu, ki ga opravljajo in po času, trudu in denarju, ki so ga zapravili za svoje usposobljenje.

Kakorkoli, ampak do sem bi bila stvar še umljiva. Zdaj pa prehaja v zagonetko. Poglavje I. razvija sliko uradniškega staleža, ko bo prehodna doba minila, in ta slika je pri dlaki podobna oni iz prehodne dobe. Že čl. 2 poglavja I. — nobena pragmatika na svetu ne prične z izjemami — dovoljuje osebam, »ki so se posebno odlikovale s svojim delom«, da vstopijo v državne službe brez

pogojev, določenih za nje, ki se niso odlikovali. Naknadno morajo izpolniti vse pogoje. Do kedaj? Čl. 8 pooblašča ministrski svet, da sprejema v stroke, »ki je v njih po sili razmer v raznih oblasteh države predpisana različna šolska izobrazba«, uradnike tudi brez kvalifikacije, le v I. kategorijo jih ne sme vsprejeti. Čl. 17 se povrne k možem, ki so se odlikovali, in jim omogoči takojšnji vstop v stalnost, čeprav je pravilo (čl. 14), da moraš prej tri leta služiti začasno. Navadni uradnik tudi vstopa praviloma v najnižjo skupino kategorije, ko prične službovati, le da člen 53, ki to določa, zopet ni sam; že migljaj »praviloma« te pripravi na drugi odstavek, kjer smejo možje, ki so se odlikovali, in če so začetniki, vstopiti tudi v višjo skupino. Da jim ni treba strokovnega izpita, je le naravno. Ne vem, čemu je izrečno povedano.

Olajšave za tujce, se pravi ljudi iz prostih poklicev, ki se javljajo za državno službo iz kdo zna kakšnega razloga in po kdo ve kakšni usodi, prezrem, ker se organsko spajajo s sistemom in sodijo vanj, da bi tako ne.

Kritični položaj po vsej državi, ki smo vajeni opravičevati ga s prehodnim stanjem, se tedaj s poglavjem I. ustanavlja za stalnega in vse bo, kakor je bilo do prihodnjega zakona.

III.

Naša državna uprava je med češkimi upravnikami na glasu, da je celo slabša od poljske, ampak da se ubiti ne dá. Gotovo so več ali manj koruptni uradniški korpusi vseh držav in vseh časov imeli neusposobljene, protežirane ljudi med seboj. Le da protežiranje ni bilo pravilo. Nova pragmatika se zdi sankcija na protekcijo. Priznam: II. in III. kategorija v nekem smislu nista manj vredni od prve. Vsaj toliko so si kategorije ravnorodne, da ena brez druge biti ne morejo. Le da delo v njih zahteva trikrat drugačno splošno in formalno izobrazbo, le da na primer z izobrazbo za II. in III. kategorijo nisi kos nalogam, ki te čakajo v I. kategoriji. Šušmarilo se je povsod in dovolj dolgo. Nihče pa ni razumel, da uradnika z izobrazbo druge ali tretje kategorije, ko opravlja posel prve, ne moreš poklicati na odgovor, če šušmari, ker se odgovornosti za te posle ne zaveda. Ne zaveda se je, ker jih ne pozna. In višja izobrazba ni privilegij nekkih kast, položen v zibel k drugim prednostim rojstva, temveč z osebnim delom priborjena sposobnost, ki z njo izvestne naloge ne le rešuješ, temveč se tudi zavedaš odgovornosti za svoje reševanje.

V. poglavje.

Kretanje v službi.

Člen 47.

Na vsaki stopnji osnovne plače traja služba tri leta; po tem roku dobi stalni državni uslužbenec avtomatski plačo prve višje stopnje.

Začasni uslužbenec ostane na svoji stopnji, dokler ne postane stalen (člen 19.).

Člen 48.

Uslužbenec, ki je dobil slabo oceno ali je disciplinsko obsojen, se ustavi prestop na višjo stopnjo.

S slabo oceno izgubi uslužbenec leto, za katero je slabo ocenjen, z disciplinsko razsodbo pa čas, določen v razsodbi; to leto in čas, določen z razsodbo, se mu ne šteje za prestop na višjo stopnjo.

Člen 49.

Disciplinsko sodišče odloči, ali je dopustno, prestop na višjo plačilno stopnjo ustaviti tudi za čas preiskave same.

O naknadni vstevšji začasno ustavljenega časa odloči disciplinsko sodišče.

Člen 50.

Če se uvede zoper državnega uslužbenca kazenska preiskava zaradi hudodelstva ali drugega onečašujočega dejanja, se od dne, ko se je uvedla preiskava, ustavi prestop na višjo plačilno stopnjo.

skupščine posebne doklade na plačo, bodisi v denarju, bodisi v naravi.

Člen 41.

Doklada za otroka znaša do popolnih šestih let 360, do popolnih dvanajstih let 600, nadalje pa 960 Din. na leto.

Člen 42.

Doklada za otroke pristoji vsem državnim uslužbenecem enako, za vsakega otroka, rojenega v zakonitem zakonu ali pozakonjenega, če se otrok ne vzdržuje iz svoje imovine ali iz osebnega dela.

Pravica do doklade prestane, ko postane otrok polnoleten, pa tudi prej, če prestane potreba, da ga roditelj vzdržuje. Če se otrok redno šola ali če odslužuje redni rok pri vojski, ima ob dokazu uspešnega učenja ali ob dokazu vojaške službe pravico, da se mu daje doklada tudi po polnoletosti, toda najdalje do dovršenega 23. leta življenja.

Za polnoletnega otroka, ki je telesno ali duševno nesposoben za pridobivanje, a nima druge vzdrževalnine, pristoji doklada, dokler traja ta nesposobnost.

Člen 43.

Če sta oče in mati državna uslužbenca, pristoji doklada za otroke samo očetu. Če živita ločeno, a so otroci pri materi, pristoji doklada materi.

Žena državna uslužbenka ali upokojenka, katere mož ni državni uslužbenec ali upokojenec, nima pravice do doklade za otroke, razen če dokaže, da je njen mož siromašnega stanja in nesposoben za pridobivanje. Če živi žena, ki ni državna uslužbenka, ločeno od moža, ki je v aktivni državni službi ali v pokoju, a se otroci vzdržujejo pri njej, se daje doklada za otroke njej.

Člen 44.

Začasnemu uslužbencu pripada poleg osnovne plače, stanarine in doklade za otroke 60% položajne plače.

Člen 45.

Državnim uslužbenecem pripadajo, kadar službeno potujejo, posebne jedšokodnine, ki se urejajo s specialnim zakonom.

Za službeno potovanje se smatra tudi uslužbenčeva selitev iz kraja, kjer se upokojil po zvršetku popolnih službenih let, v kraj, kjer se naseli kot upokojenec.

Člen 46.

Redni prejemki, določeni s tem zakonom, se računijo v dinarjih v letnih vsotah.

Kolikor bi se redni prejemki, odrejeni s tem zakonom, pokazali za nezadostne za življenje z ozirom na draginjo, se bodo dopolnjevali z draginjskimi dokladami, katere se uredi s specialnim zakonom, ki se mora skleniti v najkrajšem času. Dokler se ne sklene zakon o draginjskih dokladah, odreja velikost teh doklad ministrski svet.

Ne zdi se mi verjetno, čeprav zakon tega ne izključuje, da bodo odlične može čl. 2, 17 in 53 pripustili recimo med sodnike. Med upravne uradnike pa gotovo. In sicer vseh panog. Državna uprava namreč ni stroka. Pri nas. Posebno kakršen že bodi državnopravni resor voditi mora biti lahko. Dokler ti ne- vabljeni gostje mirno sede za svojimi mizami, na svojih odlikah, in prepuščajo delo poklicnim tovarišem, res ni nesreče. Polomi jo le, če je tak odličnjak slučajno iniciativen, energičen značaj, ki kakor karp v vodi živi le v delu, delu in zopet delu. Takrat bi se, postavimo, pri zdravniških poslih zgodila nesreča takoj, pri inženjerskih malo pozneje, v državni upravi pa se ne bo poznalo nikoli. Tudi čez deset let ne. V tej fikciji živi laik — in avtorji pragmatike so laiki — ta fikcija mu pomaga graditi državnopravni uradniški aparat, s to fikcijo stopa pred svet, ki je natančno pred petdesetimi leti proglasil državno administracijo, eksekutivo državne oblasti, za kvalificirano delo, ki mu jamči uspeh le fakultetna izobrazba in strokovna praksa. Vem, da je zamen utemeljevati akademski značaj reševanja državnopravnih nalog javnosti, ki ji je državna uprava policajstvo. In da bi bilo treba pričeti s poukom, kaj je državna uprava. Vendar bi bili naši pragmatičarji lahko gladko posneli tuje pragmatike tudi po tej plati, če so jih za podrobna določila vedeji najti in porabiti.

IV.

Drug življenjski pogoj, ki brez njega uradniški korpus ne udari v sok, je neke vrste samoodločba, samosodstvo. Nikoli ni stanovska zavest tako živa kakor takrat, kadar »se je komu kaj zgodilo«. In tako je disciplinarni proces, postopanje pri stanovskih in službenih prekrških, v vseh stanovskih zakonih poverjen tem stanovom samim. Izključno njim. Na prvi pogled se taka uredba zdi nujna pač zatogadelj, ker se pri tujih inštancah ni nadejati potankega poznanja tolikih in tako različnih predpisov, kakor jih ima vseh trinaest gran državnega uslužbenstva skupaj. Ko pregreha, in najsi ima svoj izvor v stanovskih ali službenih sponah, prestopi okvir stanovskega ali službenega pregreška ter dirne v kakršnožebodi pravno dobrino širše javnosti, zaščiten po krivem zakonu, je seve redni sodnik tisti, ki jo bo sodil. In takrat se bo moral tudi redni sodnik seznaniti z normami, ki je vanje vklenjeno stanovsko ali službeno življenje. Dokler pa tak prestopnik nima tega značaja, nikogar ne zanima, in za vnanji svet tajno razpravljane se vrši med prizadetimi. Tako na prvi pogled. A uredba ima še globlji smisel. Vsak stan se ga zaveda. Rekel bi, da tiči kos stanovske vzgoje v tem, da tovariš sodi tovariša. Če bi to misel dalje razpletel, bi nujno zašel v pedagogiziranje. Res pa je, da samosodstva v tem okviru doslej nihče branil ni, ker ga nihče ni napadal. In da so si ga do malega vsi sloji vedeli ohraniti, ker jim ga nihče ni jemal.

Poglavje X. nove pragmatike izloča disciplinarno postopanje iz kroga službenih dolžnosti dotične stroke in poverja z njim poseben organ. Na 1. stopnji sodi o disciplinarnih prestopkih vseh strok drž. uradništva upravno sodišče, na 2. državni svet (člen 167). Da bi se poklicnim sodnikom primešal takorekoč še lajški element, jim pri upravnih sodiščih kot disciplinarnih tribunalah pomagata »dva po činu višja strokovna drugova« obdolženčeva (člen 171). Državni svet ostane, kakor je. Nemudoma moram pripomniti, da ugovor ne drži: Upravni sodniki in drž. svetniki so vendar tudi uradniki! Ne drži, ker ne meri na trditev. Sodili so, smo rekli, uradniki iste stroke, in da je stroka sama tožila, zagovarjala in sodila, je bilo vzgojnega pomena. Lepa reč, če bi disciplinarne prestopke kaznovali navsezadnje še neuradniki!

Kako malo se je avtor zamislil v položaj, ki ga so to novotarijo ustvarja, priča člen 176.

Pri vsakem procesu se določi oseba, ki zastopa po svoji uradni dolžnosti interese državne uprave glede pravnega službenega in stanovskega vedenja državnega uslužbenca. Disciplinarni pravdnik. In še ima obdolženec pravico do branitelja pri razpravi, če mu nj odvetnik ljubši. Disciplinarni pravdnik in branitelj-uradnik morata po tem členu službovati v kraju disciplinarnega sodišča. Pravdnik mora biti vrh tega izmed državnih uslužbenecv dotične upravne grane in pravnik po stroki.

(Dalje prihodnjič.)

Vestnik.

Nujno prosimo vse c. gg. naročnike, da nemudoma obnove naročnino. Posebno pa prosimo vse, ki so z naročnino v zamudi, da nam vsaj že davno zapadlo naročnino brez odlašanja poravnajo; ostanke smo jim naznanili poleg naslova zadnje številke. Zdi nam se, da so to razen par izjem prezrli, ker se ne odzovejo. Uprava mora svoje obveznosti vršiti točno, zato prosimo točnosti tudi od njih. Vse gg. tovariše, ki opazijo, da se je kak tovariš - naročnik preselil, ne da bi nam bil to sporočil, prosimo, da popravijo naslov in pošljejo list za njim, ali pa ga nam vrnejo in če mogoče naznanijo njegov novi naslov. Tako se onemogočijo izgovori, da kdo lista ni prejemal. Takih slučajev imamo več; čudno je pri tem le to, da se nam navadno vrne list z opazko »ga ni več tu« ali slično ravno ko mu priložimo položnico in označimo dolg. Ali so to morda slučajji, ki niso — slučajji! Uprava.

Povišanje na vseh straneh. Država je povišala železniške tarife, povišala je vse mogoče takse, povišala prejemke oficirjem — samo javnim nameščencem je dala namesto povišanje dohodkov redukcijo in upokojitve, ker nas gotovo smatra samo kot potrebno zlo, katero je treba čimprej zatreti. Zlasti povišanje taks je zbudilo vseobče ogorčenje in ostro kritiko po dnevnih. Našteti hočemo v naslednjih vrstah le nekatere glavne takse, ki so se povišale. (Številke v oklepajih pomenjajo stare takse). Za vloge na oblasti bo treba plačati po načrtu vlade 5 Din, (2 Din), za vsako prilogo 2 Din; za spričevala 20 Din (5 Din); minimalna taksa za pismene rešitve oblasti 20 Din (5 Din). Za pritožbo na višje oblasti 20 Din (5 Din); za lepake 10 p (5 p), za družabne pogodbe 20 in 100 Din (10 in 20 Din); za kupoprodajne pogodbe 2% od kupne cene premičnin (1%), 6% od prometne vrednosti nepremičnin (5% od kupne cene); najeminske pogodbe 2% od zakupnine; za oferte pri javnih licitacijah pri oblastih 100 Din (20 Din); na gostilniške, hotelske in kavarniške račune v krajih z več nego 2000 prebivalcev ter letoviščih 20 p od vsakega računa; na čeke, pobotnice 50 p (20 p) na čeke poštne hranilnice 10 p (5 p); za pritožbe Državnemu Svetu proti odlokom upravnih oblasti 100 Din (10 Din), upravnim sodiščem 50 Din; za legitimacije v notranjem prometu 5 Din (2 Din); za pravo točenje pijač se uvaja nova taksa, katero bodo plačevali kavarnarji, gostilničarji, slaščičarji, delikatesni trgovci in sicer znaša v krajih preko 2 tisoč prebivalcev 1000, 750, 500, 300 D, v manjših krajih 750, 500, 300 in 200 Din, to takso plačajo tudi vinogradniki, ki imajo dovoljenje za prodajanje svojih izdelkov; za potrdilo trgovskih, mojstrskih in pomočniških spričeval bo 20 in 5 Din (15, 5 in 1 Din); kar je čudno, je znižal minister takse na vstopnice pri konjskih dirkah od 20 na 10 odstotkov, to pa zato ker je minister Vel. Janković predsednik »Kola jahača« v Beogradu; taksa na enovprežnega izvoščeka se poveča od 100 na 200 in na dvovprežnega od 200 na 500 Din letno; za dovoljenje eksploatacije mineralne vode se bo plačalo 1000 Din (500 Din); za dovoljenje zidanja hiš v kopališčih 500 Din (100 Din); za otvoritev ali prenos lekarne ali drogerije 6000 Din (1500 Din); za dovoljenje prodajanja strupenih stvari 1000 Din (100 Din); za proglašenje polnoletnim 500 Din (50 Din); za proglašenje umobolnim 200 Din (10 Din); za protokoliranje firme 300, 150 Din (200, 120, 60 Din); za vsako carinsko deklaracijo 5 Din (2 Din), za vsak tovarni list 5 Din (1 Din); trafikanti imajo že sedaj malo zaslužka, a tudi ti bodo morali plačati v večjih mestih 300 Din (30 Din), v manjših pa 100 50, 20 Din (15, 10 in 5 Din); za vsako igro, igralnih kart ali domina 5 Din (15 Din), to takso morajo plačati tudi zasebniki; da se pospeši v tej stanovanjski bedi zidanje hiš, je določil finančni

minister, da mora plačati vsak kdor hoče zidati najmanjšo koč 50 Din (10 Din), za pregled stavbenega načrta in za kolavdacijo stavbe 300 Din (30 Din), v mestih ter 100 Din (20 Din) na deželi; zelo zanimiv je pregled prosvetnega davka. Uradniki bodo morali plačati za strokovne izpite 20 + 30 Din; zdravnik za izvrševanje prakse v večjih mestih 1000 Din in manjših 600 in 300 Din; kolek za izpričevalo o položenem učiteljskem izpitu bo stal 150 Din, za proserški izpit 200 Din; razredno spričevalo v osnovni šoli bo stalo 5 D, maturitetno spričevalo 30 Din. Ubogi otroci in stariši! Ako se ne plača taksa, ne sme biti učenec sprejet v višji razred. Doktorska diploma stane 500 Din. Takšen nesocialen načrt si upa predložiti vlada narodni skupščini in še celo zahteva, da naj velja zakon, storjen na podlagi tega načrta že od 1. septembra letos dalje. Zakonodajni odbor je seveda sprejel načrt vlade in se na ostre proteste opozicije in njene predloge ni oziral, ker stoji sedanja vlada na stališču, da ima pravo diktature.

Opozorjamo, da se je tvrdka I. Maček, stara, priznana solidna trgovina z oblekami, preselila v poslopje Pokojninskega zavoda na Aleksandrovi cesti št. 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah.

Umetne razglednice naših velemož. Umetniško založništvo »Azbe« v Mariboru je izdalo prvo serijo (12 razglednic) jugoslovenskih zaslužnih mož. V prvi seriji se nahajajo sledeči: Anton Aškerc, Ivan Cankar, Ljudevit Gaj, Simon Gregorčič, Vuk Št. Karadžić, Ivan Mazuranič, Petar Petrovič Njegoš, Nikola Pašić, Radomir Putnik, J. J. Strossmayer, Avgust Šenoa in dr. Ivan Tavčar. Reprodukcije so izredno dobro uspele. Prodajajo se v vseh knjižarnah in papirnicah. Ena serija stane v mali razprodaji 12 Din in posamezni komad 1 Din. Naročila sprejema izključno le umetniško založništvo »Azbe« poštini predal štev. 11 v Mariboru. Založništvo se je obvezalo pripeljati najbolj potrebnim dijaškim kuhinjam 5 odstotkov celokupnega čistega dobička, vsled tega toplo priporočamo nakup razglednic.

Za Tiskovni sklad Našega Glasa so darovali: G. Adolf Arko, Ljubljana Din 5, g. Ivan Jelen, Ljubljana D 5, g. Ivan Mravljak, Maribor D 5, g. Josip Simerl, Šoštanj D 5, g. Drago Schmit, Trebnje D 5, g. Jakob Berne, Metlika D 5, g. Josip Drevenšek, Šoštanj D 2, g. Ferdo Ferjančič, Kranj D 2. Srčna hvala vsem! Uprava.

Razširjajte „Naš Glas“!

KOLESA

NAJBOLJŠA NUDI

J. GOREC

LJUBLJANA

PALAČA LJ. KRED. BNK

Čevlje kupujte od domačih tovarov tvrdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloge na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Najcenejše stare in nove

PISALNE STROJE

kakor tudi vse potrebščine pri

L. Baraga

Ljubljana

Ljubljana

ŠELENBURGOVA UL. 6/1

Mehanična delavnica (popravljalnica)

Perje in puh

C. J. HAMANN.

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

Priporoča se
modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Krojaštvo **Fran Igljč** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.

Idelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

M. Mihelič
LJUBLJANA, Selenburgova ulica.
Specialna trgovina ščetarskih izdelkov.
Parfumerija in galanterija.
Edina zaloga jugoslovanskih igralnih kart.

Tvrdba **Josip Petelinc**

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
priporoča najboljše šivalne
stroje „Gritzner“, potrebščine
za šivilje in krojače, modno
blago in galanterijo.

Ali ste že poslali naročnino za „Naš Glas“?

Manufakturna modna trgovina

:: JANKO ČEŠNIK ::

Lingarjeva ul. LJUBLJANA Stritarjeva ul.

Priporoča pri nakupu svojo lepo zalogo jesenskih in zimskih novosti za gospo in gospode.
PO ZMERNI NIZKI CENI!

Najboljše peči sedanjosti so

Luc-ove peči

Prosimo zahtevajte podpise!

Glavna zaloga za Slovenijo

F. P. Vidic & Kom.
zaloga stavbenega materiala

Ljubljana

Prešernova ulica

Ljubljana.

Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.
Tvrdba ustanovljena leta 1888.
Solidna in točna postrežba.

Med dobrim najboljšo!

Pfaff Puch šivalni stroji za rodbino, obrt in industrijo.
vozna kolesa in vse v to stroko spadajoče
predmete NAJCENEJŠE pri TVRDKI

Ljubljana

Sodna ul. 7

IGN. VOK

Novomesto

Glavni trg 73.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte
le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“.
Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Za nakup manufakturnega blaga se priporoča tvrdka

R. Miklauc Ljubljana

Lingarjeva ulica — Pred Škofijo št. 3.

V zalogi se vedno nahaja velika izbira volnenega, suknenega in
perilnega blaga za obleke, bela tkanina za perilo in postelje izvr-
stne kakovosti, cvilil za žimnice, garniture, šivane in flanelaste odeje,
srajce, predpasnike, nogavice itd.

Prijazna postrežba in znano ugodne cene.

Razširjajte

„Naš Glas“!

Priporoča se

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga
na veli o in malo.

Cene nizke — postrežba točna.

Ljubljana, Mestni trg 20.

Kunstek & Pleterski

Ljubljana, Vodnikov trg 5

priporoča v nakup usnje in
usnjate izdelke.

Članom Nabavljalne zadruge
javnih nameščencev popusti!

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniški in šolski potrebščini

Karol Till,

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.
(lastnik Gruber in Pokovec).
Prvovrstno blago in zmerne cene.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

Najnižje solidne cene!

:: Gostilna pri „Kolvratu“ ::

Ljubljana, Pred škofljo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljuto-
merska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpo-
lago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanov. 1900. Delniška glavica in rezervni zakladi ca K 150.000.000

Cekovni račun št. 10.509. Brzjavni naslov
Banka Ljubljana. Telefon št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obretnost vloga najugodnejša. Prodaja srečke razredne loterije
PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Naznanilo o preselitvi.

Vijudno naznanjam, da se je moja tvrdka

preselila

J. MAČEK

največja zaloga oblek za gospode in otroke

na **ALEKSANDROVIČ** iz h. št. 3 na h. št. 12
v hišo Pokojninskega zavoda

in se priporočam cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu
za nadaljno naklonjenost z zadržilom najsolidnejše postrežbe.

P. n. Konečno se nam je posrečilo, uvažati neposredno
od prve in največje ameriške tovarne hranil.

Wrigleyjeve žvečilne gumi bonbone (Chewing gum)

Z žvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi
bonbonov Wrigley si prihranite mnogo denarja in do-
sežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani žejo.
Odstrani slabi ustni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo
in zaspanostjo. Varuje zob pred gnilobo in jih obdrži
zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak.
V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljše nadome-
stilo „Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni“.

Dobi se povsod in pri
generalnem zastopstvu

Drogerija

„Adrija“

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.